

## ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 18 grudnia 1975 r.

## w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym.

Na podstawie art. 10 ust. 3 i art. 16 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 49, poz. 445) zarządza się, co następuje:

§ 1. Koszty przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym obejmują:

- 1) wynagrodzenie biegłych za wykonaną pracę,
- 2) koszty zużytych materiałów,
- 3) inne wydatki niezbędne do wydania opinii.

§ 2. 1. Wynagrodzenie biegłych za wykonaną pracę określa się w wysokości od 20 zł do 30 zł za godzinę pracy, jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej.

2. W razie złożonego charakteru problemu będącego przedmiotem opinii wynagrodzenie określone według stawki ustalonej w ust. 1 może być podwyższone w granicach do 50% tej stawki, jeżeli biegły ma dyplom ukończenia studiów wyższych oraz co najmniej przez 6 lat pełni funkcję biegłego sądowego lub rzeczoznawcy. Podwyższenie wynagrodzenia następuje na wniosek biegłego.

§ 3. Dla biegłych będących nauczycielami akademickimi lub pracownikami naukowo-badawczymi ustala się następujące stawki wynagrodzenia za godzinę pracy:

- |   |        |
|---|--------|
| 1) profesor zwyczajny i nadzwyczajny                            | 75 zł, |
| 2) docent i adiunkt ze stopniem naukowym doktora habilitowanego | 55 zł, |
| 3) adiunkt, starszy asystent, starszy wykładowca, wykładowca    | 45 zł. |

§ 4. 1. Wynagrodzenie biegłych z zakresu medycyny za wykonaną pracę określa się według taryfy stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Jeżeli rodzaj wykonanej przez biegłego pracy nie jest wymieniony w taryfie, przy określaniu wynagrodzenia stosuje się stawkę ustaloną w taryfie za pracę podobną do wykonanej przez biegłego.

3. W razie niemożności określenia wynagrodzenia biegłego według taryfy wymienionej w ust. 1 stosuje się stawkę wynagrodzenia za godzinę pracy.

§ 5. Przewidziane w § 2--4 wynagrodzenie biegłych za wykonaną pracę obejmuje należność za czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy, oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem.

§ 6. 1. Za udział w czynności sądowej wynagrodzenie biegłego określa się według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy, uwzględniając czas koniecznej obecności biegłego w sądzie lub w innym miejscu, w którym czynność się odbywa.

2. Każdą rozpoczętą godzinę czynności liczy się za pełną.

§ 7. W razie wydania opinii przez jednostkę organizacyjną akademii medycznej, instytutu naukowo-badawczego lub zakład służby zdrowia wynagrodzenie tych jednostek za wykonaną pracę określa się według taryfy stanowiącej załącznik nr 2 do rozporządzenia, przy czym stosuje się przepisy § 4 ust. 2 i 3 i § 5.

§ 8. W razie wydania opinii przez jednostkę organizacyjną inną niż wymieniona w § 7 wynagrodzenie tej jednostki za wykonaną pracę określa się zgodnie ze stawkami w niej stosowanymi.

§ 9. Wynagrodzenie za udział w czynności sądowej przedstawiciela jednostki organizacyjnej wymienionej w § 7 i 8 określa się według zasad ustalonych w § 6.

§ 10. Jeżeli rozporządzenie ustala dolną i górną granicę stawki wynagrodzenia, przy określaniu wynagrodzenia należy mieć na uwadze w szczególności kwalifikacje biegłego lub innych osób biorących udział w opracowaniu opinii lub w czynności sądowej, stopień złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunki, w jakich opracowano opinię lub dokonano czynności sądowej.

§ 11. Jeżeli praca została wykonana wadliwie, niezgodnie z zaleceniem sądu lub ze znacznym nie usprawiedliwionym opóźnieniem, wynagrodzenie ulega odpowiedniemu obniżeniu.

§ 12. Jeżeli wynagrodzenie określa się w całości lub w części według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy, należy przedstawić sądowi wraz z rachunkiem dwa egzemplarze karty pracy sporządzonej według wzoru ustalonego odrębnie.

§ 13. 1. Biegłym (jednostkom organizacyjnym wymienionym w § 7 i 8) niezależnie od wynagrodzenia za wykonaną pracę przysługuje zwrot kosztów zużytych materiałów oraz innych wydatków niezbędnych do wydania opinii.

2. Jednostkom organizacyjnym wymienionym w § 7 przysługuje ponadto zwrot kosztów pobytu w zakładzie leczniczym osoby oddanej pod obserwację.

§ 14. 1. Należności biegłych (jednostek organizacyjnych wymienionych w § 7 i 8) ustala się i przyznaje na podstawie przedstawionych rachunków i innych dokumentów sprawdzonych przez głównego księgowego sądu wypłacającego należność lub przez innego pracownika wyznaczonego przez prezesa sądu.

2. Sprawdzenie rachunków i innych dokumentów nie jest wymagane, jeżeli dotyczą opinii o charakterze powtarzalnym i jednorodnym, których koszty ustala się w całości lub w części na podstawie kalkulacji, a także w wypadkach mniejszej wagi. Kalkulacja taka powinna być uzgodniona z Ministerstwem Sprawiedliwości.

§ 15. Ustalona w art. 11 dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym górną granicę wynagrodzenia przysługującego biegłemu za utracony przez niego zarobek w razie wezwania go do sądu i nieskorzystania z jego usług — podwyższa się z 45 zł do 100 zł.

§ 16. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 lipca 1956 r. w sprawie taryfy wynagrodzenia za czynności biegłych z zakresu medycyny sądowej w postępowaniu przed sądami powszechnymi (Dz. U. Nr 33, poz. 155),
- 2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 lutego 1958 r. w sprawie taryfy wynagrodzenia za czyn-

ności biegłych w postępowaniu przed sądami ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 15, poz. 68),

- 3) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 1961 r. w sprawie taryfy wynagrodzenia biegłych (tłumaczy) z zakresu daktylogologii (Dz. U. z 1962 r. Nr 8, poz. 40),
- 4) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 kwietnia 1968 r. w sprawie taryfy wynagrodzenia biegłych księgowych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 20, poz. 107).

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1976 r.

Minister Sprawiedliwości: *W. Berutowicz*

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. (poz. 254).

**Taryfa wynagrodzenia biegłych z zakresu medycyny w postępowaniu przed sądami**

Lp.	Określenie czynności	Stawka w zł dla jednego biegłego
1	Określenie inwalidztwa lub niezdolności do pracy	150—600
2	Ocena zdolności do odbycia kary pozbawienia wolności	160—600
3	Stwierdzenie uszkodzeń ciała i ich kwalifikacja, ustalenie czynu nierządnego, stwierdzenie dziewictwa, ciąży, przebytego porodu, zakażenia wenerycznego	120—250
4	Badanie zdolności do płodzenia łącznie z badaniem nasienia (w razie konieczności powtórzenia badania stawkę podwyższa się o 100%)	220—290
5	Oględziny zewnętrzne zwłok i szczątków ludzkich w miejscu ich znalezienia	120—300
6	Badanie sekcyjne zwłok świeżych	250—500
7	Badanie sekcyjne zwłok rozkładających się i przeobrażonych, ekshumowanych, a także wykonywane w warunkach wyjątkowo trudnych	350—650
8	Wydanie opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy	160—960
9	Zbadanie stanu zdrowia psychicznego: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) domowe bez sporządzania pisemnej opinii</li> <li>b) w zakładzie służby zdrowia</li> <li>c) wyłącznie na podstawie akt</li> <li>d) z uwzględnieniem badań psychologicznych</li> <li>e) z uwzględnieniem materiałów z obserwacji szpitalnej</li> </ol>	100—250 200—400 300—960 400—800 600—1200

Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 grudnia 1975 r. (poz. 254).

**Taryfa wynagrodzenia jednostek organizacyjnych akademii medycznych i instytutów naukowo-badawczych oraz zakładów służby zdrowia w postępowaniu przed sądami**

Lp.	Określenie czynności	Stawka w zł
	<b>I. BADANIA LABORATORYJNE</b>	
1	a) Badanie krwi trzech osób w sprawach o ustalenie ojcostwa z uwzględnieniem w badaniu wszystkich układów grupowych	570
	b) Oznaczenie w tych układach krwi każdej następnej osoby	190

Lp.	Określenie czynności	Stawka w zł
2	Badanie grup krwi świeżej (osoby żyjącej lub zwłok) — w zależności od ilości oznaczonych układów grupowych	50—210
3	Badanie grup krwi rozłożonej, w zależności od ilości oznaczonych układów grupowych	80—190
4	Badanie śladów krwi i innych substancji biologicznych: a) oględziny jednego dowodu rzeczowego oraz wstępne badanie śladów (metodą widmową i innymi) b) badanie metodami serologicznymi przynależności gatunkowej plam krwi i innych substancji biologicznych jednego gatunku i na jednym dowodzie c) badanie przynależności grupowej śladów krwi i innych substancji biologicznych na jednym dowodzie rzeczowym d) badanie śladów krwi w celu oznaczenia źródła krwawienia lub czasu powstania śladów e) inne badania biologiczne: oznaczanie płci w śladach krwi i innych substancji biologicznych, oznaczanie czasu powstania takich śladów, ustalanie wieku osobnika na podstawie zawartości hemoglobiny płodowej w śladzie krwi itp. — na jednym dowodzie rzeczowym	115 80 115 90 115
5	Badanie plam nasienia (fizykalne, chemiczne, krystalograficzne, mikroskopowe, serologiczne) na jednym dowodzie rzeczowym	130—240
6	a) Badania makroskopowe, mikroskopowe i mikrometryczne włosów dowodowych i porównawczych lub identyfikacja włókien i włosów — jednej osoby b) Oznaczenie płci na podstawie badania włosów (metodami fluorescencji albo chromatyny płciowej) lub oznaczenie grupy krwi na tej podstawie — jednej osoby	115—280 75—150
7	Badanie specjalne identyfikacyjne materiału biologicznego (mechanoskopia, mikroskopia porównawcza, badanie na obecność jonów metali, superprojekcja itp.)	150—520
8	Badanie śladów i uszkodzeń postrzałowych: a) bez dawania strzałów próbnych b) z daniem strzałów próbnych	115 195
9	Badanie histologiczne wycinków z jednego narządu ciała	50
10	Badanie krwi na obecność tlenku węgla (hemoglobiny tlenkowo-węglowej): a) badanie jakościowe b) badanie ilościowe	45 115
11	Badanie krwi na obecność alkoholu: a) metodą Widmarka b) metodą podwójnej destylacji c) metodą enzymatyczną d) metodą chromatografii gazowej	65 115 115 115
12	Badanie narządów ciała na obecność trucizn <sup>1)</sup> : 1.a) trucizny lotne z parą wodną — wielokierunkowe badanie jakościowe b) trucizny lotne — oznaczenie ilościowe — stawka wymieniona w pozycji a) ulega zwiększeniu o c) wolne kwasy i zasady, trujące reszty kwasowe — wielokierunkowe badanie jakościowe d) oznaczenie ilościowe trucizny z grupy wymienionej w pozycji c) — stawka ulega zwiększeniu o e) trucizny metaliczne — wielokierunkowe badanie jakościowe f) oznaczenie ilościowe trucizny z grupy wymienionej w pozycji e) — stawka ulega zwiększeniu o g) trucizny organiczne naturalne i syntetyczne — przeprowadzenie wielokierunkowego toku badań h) identyfikacja trucizny wyizolowanej w toku badań wymienionych w pozycji g) i) ilościowe oznaczenie zidentyfikowanej trucizny wymienionej w pozycji h) — stawka ulega zwiększeniu o 2. badanie ukierunkowane (tj. z określeniem poszukiwanej trucizny) jakościowe lub także ilościowe 3. badanie chemiczno-toksykologiczne substancji chemicznej w celu jej zidentyfikowania	350—440 170—550 230—390 230—440 1000—1300 115—330 1100—1600 230—1600 <sup>2)</sup> 115—550 350—1300 <sup>2)</sup> 170—1300 <sup>2)</sup>
13	Wykonanie prób biologicznych (na zwierzętach lub roślinach) z wyodrębnioną trucizną	130—380
14	Badania botaniczne i farmakognostyczne trucizn roślinnych (identyfikacja części roślin i grzybów)	270—500

Lp.	Określenie czynności	Stawka w zł
<b>II. BADANIA OSÓB ŻYJĄCYCH</b>		
1	Określenie inwalidztwa lub niezdolności do pracy	150—600
2	Ocena zdolności do odbywania kary pozbawienia wolności	160—600
3	Stwierdzenie uszkodzeń ciała i ich kwalifikacja, stwierdzenie dziewictwa, ciąży, przebytego porodu, zakażenia wenerycznego, ustalenie czynu nierządowego itp.	120—250
4	Zbadanie antropologiczne jednej osoby łącznie z dokumentacją fotograficzną w sprawach przy dochodzeniu ojcostwa	480
5	Zbadanie stanu zdrowia psychicznego: a) bez obserwacji szpitalnej b) łącznie z obserwacją i badaniami psychologicznymi	300—700 500—2000
6	Badanie zdolności do płodzenia łącznie z badaniem chemicznym i mikroskopowym nasienia (w razie konieczności powtórzenia badania nasienia stawkę podwyższa się o 100%)	220—290
<b>III. BADANIA SEKCYJNE</b>		
1	Ogłędziny zewnętrzne zwłok i szczątków ludzkich	120
2	Badanie sekcyjne zwłok świeżych	250—500
3	Badanie sekcyjne zwłok rozkładających się i przeobrażonych, ekshumowanych, a także wykonywane w warunkach wyjątkowo trudnych	350—650
4	Maceracja kości i ich rekonstrukcja	240
<b>IV. INNE CZYNNOSCI</b>		
1	Wydawanie opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy	160—960
2	Sporządzanie dokumentacji fotograficznej osób żyjących, zwłok i dowodów rzeczowych (za godzinę pracy)	50

1) Wymienione w tej pozycji wysokości stawek odnoszą się do badania jednego narządu. Przy równoległym badaniu drugiego i następnym narządów (lub materiałów) w tej samej sprawie wysokość stawek obniża się o 20%.

2) Dopuszcza się możliwość podwyższenia tych stawek (do 100%) w wypadkach uzasadnionych szczególnymi trudnościami (np. mało znane i rzadko spotykane substancje trujące, materiał z ekshumacji itp.).